

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Національного аерокосмічного
університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

«20» червня 2019 р., протокол № 13

**КОДЕКС
ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ**

Дата введення «21» червня 2019 р.

Редакція № 1

Харків
2019

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 2 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Усвідомлюючи свою важливу соціально-просвітницьку функцію, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (далі – Університет) визнає основні принципи та етичні цінності, які лежать в основі освітніх процесів та науково-технічних досліджень і розділяються між народним освітянським та науковим співтовариствами.

1.2. Університет сприяє підвищенню рівня інституційної та індивідуальної соціальної відповідальності. Етична і відповідальна поведінка розглядаються як фундаментальні цінності для досягнення інституційних цілей, постійного вдосконалення, взаємообміну з національним та міжнародним освітнім та науковим співтовариствами, створення професійного середовища, ведення відкритого діалогу, взаємоповаги у міжособистісних відносинах і захисту всіх аспектів особистих цінностей.

1.3. Виходячи з цього Кодексу етичної поведінки (далі– Кодекс), Університет потребує, щоб вся його спільнота, кожна в межах своєї ролі і покладених завдань, дотримувалися принципів, визначених Деклараціями і Конвенціями з прав людини на міжнародному рівні; Законом України «Про освіту»; Законом України «Про вищу освіту»; Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, що містяться в листі Міністерства освіти і науки України № 1/9-650 від 23.10.2018 р.; Статутом Університету.

1.4. Кодекс базується на фундаментальних принципах Великої Хартії Університетів, керівних принципах IAU-MCO (International Association of Universities and the Magna Charta Observatory) щодо інституційного етичного кодексу вищої освіти, Європейської Хартії дослідників, Берлінської декларації про відкритий доступ до знань в науці та гуманітарній сфері, Бухарестської декларації етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європі.

2 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

2.1. Кодекс визначає основні цінності університетської спільноти та правила уникнення всіх форм дискримінації та зловживань, а також регулювання конфліктних випадків щодо інтересів та сфери інтелектуальної власності. Він є одним з еталонних документів, що забезпечує етичні рамки для внутрішніх і зовнішніх відносин Університету, і є декларацією принципів,

Розробники	Перевірив	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 3 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

прийнятих і поширених між викладачами і дослідниками, управлінським і техніко-адміністративним персоналом, студентами і всіма, хто вступає у відносини з Університетом.

2.2. Кодекс покликаний стимулювати формування академічної атмосфери, в якій кожний учасник університетської спільноти може займатися індивідуальною діяльністю в умовах взаємної поваги.

2.3. Кодекс не призначений вирішувати всі спірні ситуації, пов'язані з недобросовісною поведінкою, але він закладає основи, керуючись якими такі ситуації мають вирішуватися з урахуванням виконання місії Університету.

2.4. Прийняття і дотримання положень Кодексу жодним чином не можуть суперечити законам України та порушувати їх.

2.5. Порядок перевірки і розгляду етичних порушень визначаються Положенням Університету «Про академічну доброчесність».

2.6. У цьому Кодексі вживаються такі поняття й терміни:

– діловий етикет – порядок взаємодії і поведінки співробітників Університету та учасників освітнього процесу Університету в процесі спільної діяльності, включаючи ділове листування, прийом на роботу, звернення до керівництва тощо;

– академічна етика (доброчесність) – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

– університетська спільнота – співробітники Університету та учасники освітнього процесу.

3 МІСІЯ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

3.1. Університет виконує місію формування високої культури поведінки учасників освітнього процесу та інших співробітників Університету шляхом здійснення освітньої та науково-дослідницької діяльності.

3.2 Університетська спільнота при здійсненні своєї діяльності повинна дотримуватися таких основних цінностей:

- чесності;
- колегіальності й поваги до людської гідності;
- протидії дискримінації;

Розробники	Перевірив	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 4 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

- відповідальності;
- академічної свободи;
- відповідальності за використання майна та ресурсів Університету, поваги до навколишнього середовища.

Чесність

Учасники університетської спільноти дотримуються академічної чесності та активно застосовують свої принципи у навчанні, викладанні, науково-дослідницькій діяльності та наданні інших освітніх та консультативних послуг.

В Університеті неприпустима академічна нечесність у будь-якій формі (фальсифікація даних, шахрайство, крадіжка, плагіат, підкуп, купівля та продаж творів, презентація твору інших авторів як власного, невиправдане співавторство, обман під час іспитів та інша недоброчесна поведінка).

Учасники університетської спільноти повинні діяти справедливо та законно, виконуючи свою діяльність як в Університеті, так і за його межами, вирішувати проблеми відповідно до законів та інших нормативно-правових актів.

Учасники університетської спільноти повинні спілкуватися доброзичливо з міжнародними партнерами.

Колегіальність і повага до людської гідності

Учасники університетської спільноти керуються принципами академічного співробітництва та чесної конкуренції, виконуючи дослідження, організаційні та службові обов'язки.

Толерантність та повага до людської гідності є одним з основних принципів спілкування в університетському середовищі.

Учасники університетської спільноти захищають конфіденційну інформацію, пов'язану з академічною діяльністю Університету і персональними даними співтовариства; однак, вимога конфіденційності не може перешкоджати розгляду випадків академічної нечесності або можливих порушень, які здійснюються підрозділами Університету або державними органами.

Скарги та заяви, отримані Університетом, розглядаються об'єктивно, неупереджено, прозоро й відповідно до встановлених термінів.

Протидія дискримінації

Університет визнає рівну гідність усіх осіб і відмовляється від усіх форм особистих або соціальних забобонів. Університетська спільнота не допускає

Розробники	Перевірив	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 5 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

будь-які форми прямої або непрямой дискримінації окремих осіб або груп осіб, за ознакою статі, віку, характеристик, особистого статусу, територіального походження, особистих переконань або орієнтації та будь-яких інших дискримінаційних факторів, які визначаються чинним законодавством, а також уникає фаворитизму, переслідування, сексуальних домагань, зловживання владою. Учасники університетської спільноти дотримуються принципів рівності, справедливості, рівних можливостей.

Відповідальність

Учасники університетської спільноти, реалізуючи принципи етичної поведінки, створюють не лише особисту репутацію, але й стандарти професійної доброчесності й позитивного іміджу Університету.

Учасники університетської спільноти при здійснюванні своєї діяльності повинні враховувати потреби держави та суспільства, бути соціально відповідальними, підтримувати відкритий доступ до знань та інформації, публічно оголошувати результати своїх дослідницьких робіт.

Кожен учасник університетської спільноти використовує ввічливу мову спілкування, особливо у публічних виступах (включаючи інтернет-видання, ведення блогів, пости, коментарі тощо).

Кожен учасник університетської спільноти висловлює повагу до колег, підтримуючи належний зовнішній вигляд. Університет не запроваджує обмежень у вигляді єдиного стандарту, разом із тим зухвалий зовнішній вигляд як студентів, так і викладачів та співробітників є неприйнятним.

Університетська спільнота дотримується принципів соціальної відповідальності, принципу рівності доступу до вищої освіти, до здійснення прав людини та громадянина.

Учасники університетської спільноти визнають важливість принципів здорового способу життя.

Учасники університетської спільноти у відносинах з іноземними партнерами, розвиваючи проекти міжнародної співпраці, представляють та захищають інтереси Університету.

Учасники університетської спільноти не мають права використовувати назву Університету за обставин, які негативно впливають на його престиж, захищають власну репутацію та громадську репутацію Університету.

Розробники	Перевірив	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 6 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

Академічна свобода

Університет у своїй діяльності втілює принцип свободи вираження поглядів на навчання, дослідження та думки.

Учасники університетської спільноти зобов'язані прагнути до правдивих знань, поширювати свій досвід і отримані знання.

Учасники університетської спільноти сприяють розвитку критичного мислення, свободі вираження поглядів, забезпечують можливості для участі в дискусіях та дебатах.

Відповідальність за використання активів та ресурсів, повага до навколишнього середовища

Учасники університетської спільноти повинні:

- правильно використовувати та берегти майно Університету;
- захищати права інтелектуальної власності Університету і учасників університетської спільноти;
- використовувати ресурси Університету, час співробітників, обладнання, послуги та фінансування виключно для виконання місії та завдань Університету;
- визнавати принципи постійного розвитку, відповідально вживати природні та інші ресурси.

4 КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Учасники університетської спільноти повинні:

- не допускати і уникати конфлікту інтересів, що виникають внаслідок особистих стосунків;
- надавати пріоритет науковій та академічній діяльності та зобов'язанням перед Університетом; особистий бізнес або інші інтереси не повинні перешкоджати виконанню трудових зобов'язань працівників Університету;
- ніякі види вдячності, що впливають на вирішення проблеми, не можуть бути прийняті учасником університетської спільноти;
- у разі виникнення конфлікту інтересів інформувати колег та безпосередніх керівників;
- через потенційний конфлікт інтересів учасник університетської спільноти повинен відмовитися від дій щодо прийняття конфліктного рішення.

Розробники	Перевірив	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 7 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

5 КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

В Університеті створюється Комісія з питань академічної доброчесності, яка також розглядає питання, які стосуються етики. Це колегіальний орган, який приймає рішення про відповідність дій учасників університетської спільноти вимогам цього Кодексу та розглядає конфліктні ситуації.

Комісія у своїх діях керується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими нормативними документами, а також положеннями «Про академічну доброчесність», «Про комісію з питань академічної доброчесності» та цим Кодексом. В положенні «Про комісію з питань академічної доброчесності» визначається порядок її створення, сфера компетенції, порядок роботи.

У разі надходження заяви про порушення цього Кодексу проводиться її розгляд. У випадку підтвердження порушення застосовуються види відповідальності, передбачені законами України та локальними нормативно-правовими актами Університету.

Комісія розглядає пропозиції щодо вдосконалення цього Кодексу, виступає з ініціативами щодо внесення змін та виносить їх на засідання вченої ради Університету.

Щорічно Комісія проводить аналіз виконаної роботи і подає звіт вченій раді Університету.

6 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Кодекс оприлюднюється на офіційному сайті Університету.

6.2 Ознайомлення з Кодексом здійснюється шляхом підписання декларації учасника університетської спільноти (додаток А).

6.3 Зміни та доповнення до Кодексу можуть бути внесені будь-яким членом університетської спільноти за поданням до вченої ради.

ПОГОДЖЕНО:

Помічник ректора із забезпечення якості освіти		Ю. А. Воробйов
Голова студентської ради Університету		Д. С. Купіна
Голова первинної профспілкової організації студентів		Ю. Л. Прончаков
Голова первинної профспілкової організації		Ю. І. Жебель
Провідний юристконсульт		С. В. Орлов

Розробники	Перевірив	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 8 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

ДОДАТОК А

ДЕКЛАРАЦІЯ УЧАСНИКА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

Цією декларацією я, _____,

підтверджую, що ознайомився (-лась) з Кодексом етичної поведінки Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» та зобов'язуюсь дотримуватися його вимог в процесі навчання, викладання, проведення наукової діяльності, виконання організаційно-адміністративних та інших зобов'язань.

« ____ » _____ 20 ____ р.

_____ Підпис

Розробники	Перевірів	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 9 Всього сторінок 11
--	--------------------------------	--

ЛИСТ ОБЛІКУ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

З Положенням ознайомлений:

Прізвище, ініціали	Посада	Дата	Підпис

Розробники Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Перевірив Романов М. С.	Видав ХАІ	Дійсне з 21.06.2019 р.
--	----------------------------	--------------	---------------------------

Національний аерокосмічний університет і. м. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Кодекс етичної поведінки	СУЯ ХАІ-НМВ-П/003:2019 Редакція: 1 Стор. 10 Всього сторінок 11
--	--------------------------	---

ЛИСТ ОБЛІКУ ВНЕСЕННЯ ЗМІН

Номер зміни	Дата введення в дію	Номер пункту, що змінюється	Прізвище, ініціали особи, яка зробила запис

Розробники	Перевірів	Видав	Дійсне з
Боярчук А. В. Данько К. А. Селевко В. Б.	Романов М. С.	ХАІ	21.06.2019 р.